RIIGIKANTSELEI

Keskkonnasõbralik Lüganuse MTÜ

Teie: 13.10.2026
Meie: 12.11.2026
nr 7-5.4/26-02027-5

Vastus

Oma 13.10.2026 pöördumises esitasite taotluse teostada teenistuslikku järelevalvet Kliimaministeeriumi tegevuse üle MTÜ Keskkonnasõbralik Lüganuse (edaspidi *MTÜ*) järelevalvetaotluse lahendamisel, et hinnata Kliimaministeeriumi 09.10.2026 kirjas nr 8-2/26 /3332-4 väljendatud järelevalvest keeldumise põhjendatust ning asjaolude kontrollimise piisavust. Kliimaministeerium keeldus 09.10.2026 kirjaga nr 8-2/26/3332-4 algatamast teenistuslikku järelevalvet Keskkonnaameti (edaspidi *KeA*) ja Keskkonnaagentuuri (edaspidi *KAUR*) tegevuse üle, mis puudutas Varja merikotka püsielupaiga (KLO3003114) kaitset, merikotka seisundi hindamise puudulikkust Eestis ja Ida-Virumaal ning röövlindude seire sõltumatuse ja huvide konflikti kahtlust.

Pöördumise lahendamiseks ja teenistusliku järelevalve algatamise vajaduse hindamiseks küsis Riigikantselei Kliimaministeeriumilt täiendavaid selgitusi. Kliimaministeerium esitas need 26.10.2026 kirjaga nr 8-2/26/3332-8. Kliimaministeeriumi selgituste kohaselt oli tegemist jätkuga MTÜ-ga 2026. a mais alanud kirjavahetusele ning Kliimaministeeriumi hinnang kujunes nii varasema teenistusliku järelevalve taotluse menetlemisel kontrollitud asjaolude kui ka hiljem lisandunud dokumentide ja selgituste ning MTÜ esitatud taotluste ja pöördumiste põhjal.

Riigikantselei on Vabariigi Valitsuse seaduse § 77 lõike 1 punktides 1 ja 2^1 ning Riigikantselei põhimääruse § 2 punktis 11 sätestatud ülesannete täitmisel analüüsinud teie pöördumist koos Kliimaministeeriumi selgituste ja esitatud materjalidega. Kliimaministeerium selgitas järelevalve algatamata jätmisel aluseks võetud asjaolusid, dokumente ja kaalutlusi.

Kliimaministeeriumi esitatud selgituste ja viidatud dokumentide alusel nähtub, et Kliimaministeerium on selgitanud teie taotluste lahendamisel kontrollitud asjaolusid koos nende aluseks olevate dokumentidega, hinnanud teadaolevaid andmeid ja menetlusdokumente ning põhjendanud järelevalvest keeldumist KeA ja KAURi tegevuse üle. Kliimaministeeriumi esitatud teabe kohaselt kontrolliti KeA tegevust eksperdihinnangute ja keskkonnamõju hindamise materjalide kasutamisel ning merikotka kaitset ja seisundit, arenduste koosmõju ning leevendus- ja hüvitusmeetmeid puudutavate kaalutluste õiguslikke ja dokumenteeritud aluseid, lisaks ka planeeringu- ja keskkonnamõju hindamise materjale. KAURi puhul kontrolliti seiremetoodikat, hankedokumente, huvide konflikti ennetamise meetmeid ning seiretööde vastuvõtu ja kvaliteedikontrolli korraldust. Kliimaministeerium selgitas tehtud kontrolli toimumist ja ulatust ning põhjendas, miks ei peetud täiendavat kontrolli vajalikuks.

Selline kontroll ei eelda iseenesest pädeva haldusorgani menetluse täielikku kordamist ega kõigi erialaste hinnangute uut koostamist. Kontroll peab andma järelevalve vajaduse

Stenbocki maja / Rahukohtu 3 / 15161 Tallinn / Estonia / registrikood 70004809
+372 693 5555 / riigikantselei@riigikantselei.ee / www.riigikantselei.ee

otsustamiseks vajaliku teabe ning selle käik peab olema jälgitav: milliseid konkreetseid etteheiteid hinnati, milliste dokumentide alusel ja miks peeti olemasolevat teavet piisavaks. Sisuline hindamine tähendab esitatud vastuväidete kõrvutamist nende seisukohtade ja tõenditega, mille õigsus on kahtluse alla seatud. Järelevalvest keeldumise põhjendus peab võimaldama mõista, kuidas kontrollitud asjaoludest jõuti järelduseni, et täiendav sekkumine pole vajalik.

Kliimaministeerium selgitas järelevalvepädevuse ulatuse kohta, et konkreetse haldusakti vaidlustamata jätmist ei käsitatud iseseisva takistusena KeA või KAURi tegevuse kontrollimisele ning ekspertmaterjale eristati asutuste tegevusest nende kasutamisel. Merikotka kahjustamise lubatavuse küsimuses kirjeldas Kliimaministeerium KeA 21.09.2026 kirja nr 6-2/26/15038-2 ja seotud materjalide hindamist alternatiivide, liigi seisundi, koosmõju ning leevendus- ja hüvitusmeetmete seisukohalt. Hüvitusmeetmete kohta täpsustati, et uute pesapaikade avastamist ega pesaaluste paigaldamist ei käsitatud automaatselt kahju hüvitamise tõendina. Kliimaministeerium on kontrollinud viidatud KeA kirjas toodud hinnangu õiguslikke ja dokumenteeritud aluseid, kuid ei saa etteulatuvalt kinnitada hüvitusmeetmete tegelikku edukust. Meetmete tegelikku mõju saab hinnata nende rakendamisele järgneva seire põhjal, millele võib vajaduse korral järgneda tegevusloa tingimuste muutmine. Kliimaministeeriumi selgituste kohaselt hinnati olemasolevate materjalide põhjal hüvitusmeetmete eeldatava lisakasu ja tulemuslikkuse põhjendatust, rakendamise ajastust ning järelseire ja täiendavate meetmete siduvust ega tuvastatud asjaolusid, mis oleksid põhjendanud teenistusliku järelevalve algatamist. Andmelünkade puhul selgitati kasutatud andmeallikaid ja ebakindluse käsitlemist ning 45 dB mürakriteeriumi alusena nimetati ornitoloogi eksperthinnangut ja keskkonnamõju strateegilise hindamise lisasid. Kliimaministeerium on toonud välja, et ta ei määranud ise müratasemе piirväärtusi ega andnud nende kohta iseseisvat eksperthinnangut, vaid kontrollis, kas vastavad hinnangud, kasutatud lähteandmed ja kavandatud leevendusmeetmed olid menetlusmaterjalides esitatud ning kas KeA seisukohad olid dokumentidest jälgitavad ja põhjendatud. Seirekorralduse kohta kirjeldati lisaks metoodikale huvide konflikti puudutavaid kinnitusi, lepingulisi kohustusi ning tööde vastuvõtu ja kvaliteedikontrolli korraldust. Seireandmete sõltumatuse puhul võttis Kliimaministeerium arvesse, et riiklikku seiret tehakse etteantud seiremetoodika alusel ning avalikult kättesaadavas seiremetoodikas on määratud seire käigus kogutavad näitajad, vaatluste tegemise kord, seirevalim ning tulemuste esitamise põhimõtted. Lisaks juhiti tähelepanu, et MTÜ ei ole esitanud konkreetseid konfliktiolukordi või näiteid andmete ebausaldusväärsusest.

Selgitame, et Vabariigi Valitsuse seaduse § 94 lõike 1 kohaselt valvab Vabariigi Valitsus ministeeriumi tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle. Isiku pöördumine võib anda järelevalveks vajalikku teavet, kuid ei too iseenesest kaasa kohustust algatada järelevalve tema soovitud ulatuses. Vabariigi Valitsus saab oma pädevuse piires ja seaduses sätestatud tingimustel puuduste tuvastamisel rakendada seaduses sätestatud abinõusid, aga see ei tähenda KeA ja KAURi pädevusse kuuluvate ülesannete ülevõtmist ega nende menetluste kordamist, vaid hõlmab vajaduse korral hindamist, kas ministeerium käsitles teie konkreetseid etteheiteid ning tugines järelevalve algatamata jätmisel piisavale teabele ja asjakohastele põhjendustele.

Täiendavalt on võimalik keskkonnamõju hindamise piisavust, sealhulgas kasutatud uuringuid ja hindamismetoodikat, alternatiivide ja koosmõju käsitlemist ning keskkonnamõju vältimise ja leevendamise meetmeid kontrollida ka kohtumenetluses. Avalike andmete järgi (ERR, 21.10.2026, Kohus arutab Püssi tuulepargi saatust novembris | Majandus | ERR) on vaidlustatud kehtestatud kohaliku omavalitsuse üksuse eriplaneering tuulepargi rajamiseks.

Lisaks kontrollitakse energiamajanduse korralduse seaduse §-de 32^{13} ja 32^{14} järgi ülekaaluka

avaliku huviga (edaspidi *ÜAH*) taastuvenergia projektide korral leevendus- ja hüvitusmeetmete rakendamiseks ÜAH eelduste esinemist tegevusloa menetluses ja määratakse kahjustamise lubamise ja hüvitusmeetmed.

Edastame teile Kliimaministeeriumi 26.10.2026 kirja koos lisaga. Loodame, et selle põhjal saate veenduda, et Kliimaministeeriumi poolt teenistusliku järelevalve algatamata jätmine oli põhjendatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Keit Kasemets
Riigisekretär

Lisad:
Kliimaministeeriumi 26.10.2026 kiri nr 8-2/26/3332-8 koos lisaga